

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музеєзнавство і пам'яткознавство

Рівень вищої освіти   перший (бакалаврський)

Освітня програма   «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Спеціальність ДЗ «Менеджмент»

Галузь знань   Д «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри
управління соціокультурною діяльністю,
шоу-бізнесу та івентменеджменту
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Музеєзнавство і пам'яткознавство
Викладач (-і)	Маланюк Тарас Зіновійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту
Контактний телефон викладача	+380975952780
Е-mail викладача	taras.malaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на вивчення особливостей та основних тенденцій сучасного розвитку музейної справи та пам'яткоохоронної роботи. Програма курсу побудована з урахуванням нової ролі людини у сучасному суспільстві, з необхідністю формувати у здобувача уміння адаптуватися до умов професійної діяльності.</p> <p>Основними завданнями навчальної дисципліни «Музеєзнавство і пам'яткознавство» є :</p> <ul style="list-style-type: none"> - закріплення теоретичної підготовки студента в галузі менеджменту соціокультурної діяльності; - засвоєння історичної та новітньої інформації про наукові досягнення в музеєзнавстві та пам'яткознавстві; - показати значення музеїв та пам'яткоохоронних установ у суспільстві та їхні багатофункціональні можливості; - розглянути становлення музеїв та пам'яткоохоронних установ у різні часові періоди з їхніми втратами та здобутками. 	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Музеєзнавство і пам'яткознавство» полягає у ознайомленні студентів із загальним музеєзнавством і пам'яткознавством, з роботою різнопрофільних музейних закладів, з їхньою мережею в Україні, із законодавчим забезпеченням розвитку музеєзнавства та пам'яткознавства, охорони культурної спадщини, сприяння розширенню і зміцненню теоретичних знань та слугуватимуть базою для підготовки майбутніх спеціалістів менеджерів.</p> <p>Теоретичні знання, під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про особливості музеєзнавства і пам'яткознавства, головні досягнення та здобутки у популяризації музеїв і пам'яток у різних регіонах України.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.</p> <p>ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та</p>	

примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК. 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК.10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК. 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК. 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК. 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК. 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК.14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

ПРН. 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН. 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН. 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН. 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН. 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН. 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН. 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПРН. 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	D3 «Менеджмент»	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Музезнавство як наука і навчальна дисципліна. Музей як соціокультурний інститут.	2	2	10
Тема 2. Загальні проблеми пам'яткоохоронної роботи. Джерельна база пам'яткознавства.	2	2	10
Тема 3. Пам'ятки історії України.	2	4	20
Тема 4. Пам'ятки дерев'яної та мурованої сакральної архітектури України.	2	4	20

Тема 5. Пам'ятки містобудування, монументального мистецтва та оборонної архітектури України.	2	4	20
Тема 6. Монастирі і монастирські комплекси України.	2	2	10
ЗАГ.	12	18	90

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (підсумкова контрольна робота). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі, отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 40%).</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі письмової контрольної роботи. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 30 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу.
Практичні заняття	Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів. Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими правилами.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок

Академічна доброчесність	<p>Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)</p>
Відвідування занять	<p>Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».</p>
Неформальна освіта	<p>Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus та інші, які відповідають програмі навчальної дисципліни.</p>

8. Рекомендована література

1. Маланюк Т.З. Музеєзнавство і пам'яткознавство: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2019. 206 с.
  2. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства: навч. посіб. / за наук. ред. О.М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова. Київ, 2021. 440 с.
  3. Археологія, музеєзнавство, пам'яткознавство: освітній та дослідницький аспекти. Збірка наукових статей. Київ: Центр палеоетнологічних досліджень, 2019, 220 с.
  4. Терський С. В., Савченко О. О. Історія музейної справи та охорони культурної спадщини в Україні: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 260 с.
  5. Маланюк Т.З. Пам'ятки Західно-Української Народної Республіки культурно-історичні: Івано-Франківська область Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія : До 100-річчя Західно-Української Народної Республіки. Т. 3: П – С. Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2020. С.31-37.
  6. Маланюк Т. Використання культурно-історичних пам'яток національного заповідника «Давній Галич» для розвитку туризму. Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення матеріали XII Міжнар. наук. – практ. конф., м. Львів, 23-24 квітня 2020 р. С. 257-259.
  7. Маланюк Т. З. Сакральна спадщина Бойківщини ХІХ – 30-ті рр. ХХ ст. Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Терени Східної Бойківщини» (27 серпня 2021 р.) Долина, 2021. С. 50-55.
  8. Маланюк Т.З., Орлова В.В. Культурно-історичні пам'ятки м. Калуша Івано-Франківської області. Матеріали ХІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 24 – 25 березня 2022 року, м. Черкаси [Текст] : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т. 1. – Черкаси : видавець Гордієнко Є.І., 2022. С. 117-120.
- додаткова

1. Аксьонова Н. В. Потенціал нематеріальної культурної спадщини в умовах глобалізації: стан і перспективи. *Географія та туризм*. 2019. Вип. 48. С. 62-73.
  2. Археологія, музеєзнавство, пам'яткознавство: освітній та дослідницький аспекти: зб. наук ст. Київ: *Центр палеоетнологічних досліджень*, 2019. 222 с.
  3. Маланюк Т. Історичні аспекти розвитку містобудування м. Івано-Франківська. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 21 – 22 березня 2019 року, м. Черкаси [Текст] : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т. 1. – Черкаси : ЧДТУ, 2019. С. 109-111.
  4. Маланюк Т. З. Комплексні пам'ятки природи Івано-Франківської області та їх використання для потреб туризму. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2015. № 1-2. С. 128-135.
  5. Маланюк Т. З. Пам'ятки виробничої діяльності та техніки другої половини XVIII - першої половини XX ст. в Івано-Франківській області. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2016. № 1 (8). С. 61-72.
  6. Маланюк Т. З. Ратуші – соціокультурні пам'ятки Прикарпаття. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2017. № 1. С. 240-252.
  7. Маланюк Т.З. Римо-католицькі костели середини XIX – початку XX ст. (на прикладі Івано-Франківської області). *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2019. № 1-2 (12-13). С. 60-69.
  8. Маланюк Т.З. Хрещаті дерев'яні церкви як історико-культурні пам'ятки Івано-Франківської області. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2014. № 5. С. 61-71.
  9. Маланюк Т.З. Стилль бароко в сакральній архітектурі Прикарпаття другої половини XVII – 70-х рр. XVIII ст. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2014. № 4. С. 45-60.
  10. Основи пам'яткознавства / Гаврилюк О.Н. та ін.; за ред.: Л.О. Гриффена, О.М. Титової. К.: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОШК, 2012. 380 с.
  11. Про культуру : Закон України від 4.2.2000 р. (Відомості Верховної Ради України). 2000. № 24. С. 69.
  12. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06. 1995 р. (Відомості Верховної Ради України). 1995. № 25. С. 9.
  13. Про охорону культурної спадщина : Закон України від 08.06.2000 р. (Відомості Верховної Ради України). 2000. № 39. С. 333.
  14. Правова охорона культурної спадщини. Нормативна база. Київ. : ХІК, 2006. 576 с.
  15. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.99 р. (Відомості Верховної Ради України). 1999. № 4. С. 546.
  16. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 6.06.992 р. (Відомості Верховної Ради України). 1992. № 34. С. 502.
  17. Бабарицька В, Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібн. Київ Альтерпрес, 2007. 464 с.
  18. Рутинський М.И., Стецюк О.В. Музеєзнавство: навчальний посібник. Київ: Знання, 2008, 428 с.
  19. Пам'ятки архітектури та містобудування України. Довідник Державного реєстру національного культурного надбання. / За ред. А. Мардера, та В. Вечерського. Київ.: Техніка, 2000. 664 с.
- Інформаційні ресурси:
1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
  2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
  3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Маланюк Т.З. – к.п.н., доцент, доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту.

